

ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ «НАВЧАННЯ БЕЗ КОРДОНІВ» (КАНАДА)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «СОБОРНІСТЬ» (УКРАЇНА)
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (УКРАЇНА)
ЛУГАНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (УКРАЇНА)
МБО «КОНСОРЦІУМ ІЗ УДОСКОНАЛЕННЯ
МЕНЕДЖМЕНТ-ОСВІТИ В УКРАЇНІ» (СЕУМЕ) (Україна)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА (УКРАЇНА)
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» (УКРАЇНА)
БАКИНСЬКИЙ ІСЛАМСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АЗЕРБАЙДЖАН)
УНІВЕРСИТЕТ М. НІШ (СЕРБІЯ)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку
гуманітарного знання у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти

Збірник наукових праць

*(за матеріалами XX Міжнародної науково-практичної конференції
від 30-31 травня 2020 року)*

Канада – Сербія – Азербайджан – Польща – Україна
2020 р.

Рекомендовано до друку Нарковою радою ГО «Соборність»
(протокол № 9 від 29 травня 2020 р.)

Редакційна команда:

- Бохонкова Ю.О., доктор психологічних наук, професор, СІУ ім. Ф. Дала (Україна)
Гасанов Г.Б., доктор філософії з босаловських наук, професор БІУ (Азербайджан)
Алієва С.Н., кандидат соціологічних наук, викладач БІУ (Азербайджан)
Алієва Я.Н., кандидат соціологічних наук, доцент БІУ (Азербайджан)
Арелан Ц.Х., ф-д, професор, Університет ім. Неджметтіна Ербаханна (Шуреччина)
Драчук О.Н., кандидат медичних наук, доцент ВІМУ ім. М.І. Пирогова (Україна)
Сремчук О.М., доктор філософських наук, професор СІУ ім. Ф. Дала (Україна)
Журба М.А., доктор філософських наук, професор, голова ГО «Соборність» (Керівник), (Україна)
Журба А.М., кандидат психологічних наук, доцент МДУ (Україна)
Завалька Н.С., доктор психологічних наук, професор СІУ ім. Ф. Дала (Україна)
Йованович Предраг, професор Університету м. Ніш (Сербія)
Калько Г.В., кандидат педагогічних наук, доцент ЛОУЕТО (Україна)
Карабачак Н.Н., ф-д, доцент, Університет ім. Фейзана Шаїна Ердогана (Шуреччина)
Касьянова О.В., кандидат педагогічних наук, доцент ЛОУЕТО (Україна)
Касьянова В.О., кандидат економічних наук, доцент ІДП СІУ ім. Ф. Дала (Україна)
Короткова О.О., кандидат історичних наук, доцент СІУ ім. Ф. Дала (Україна)
Кравчук О.О., доктор юридичних наук, доцент, зав. кафедрою господарського та адміністративного права
КІП ім. Леопольда (Україна)
Кузьміченко І.О., кандидат філософських наук, доцент ДЗ «ЛДМУ» (Україна)
Москальова Л.Ю., доктор педагогічних наук, професор МДУ (Україна)
Павлов С.В., кандидат географічних наук, доцент ДЗ «ЛДМУ» (Україна)
Пагава О.В., кандидат психологічних наук, доцент ЛОУЕТО (Україна)
Полішук О.Н., доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)
Польський М.А., доктор політичних наук, професор Фольфу імені Василья Стуса (Україна)
Радченко О.В., доктор наук з державного управління Ломарської Академії в Салупску (Польща)
Савенко Р., доктор габлітований, професор Зеленогорського університету (Польща)
Саволова Ю.С., доктор Культурології, професор МДУ (Україна)
Саволова Г.І., кандидат філософських наук, старший викладач ЛОУЕТО (Україна)
Свініцька О.І., кандидат філософських наук, доцент ЖФУ ім. І. Франка (Україна)
Старостенко Т.М., кандидат філософських наук, доцент ХНТУ ім. Г.С. Сковороди (Україна)
Талішніський Е.Б., кандидат політичних наук, доцент БІУ (Азербайджан)
Устименко-Косоріч О.А., доктор педагогічних наук, професор СДУ ім. А.С. Махренко (Україна)
Хамарта Е.С., ф-д, професор, Університет ім. Неджметтіна Ербаханна (Шуреччина)
Ціфтич С.С., ф-д, доцент, Університет ім. Неджметтіна Ербаханна (Шуреччина)
Цюрупа М.В., д-р філософ. наук, професор ХДЯВШ ім. гетьмана Хоняшівича-Сагайдачного (Україна)
Щудло С.А., доктор соціологічних наук, професор, ФДУ ім. Івана Франка (Україна)

Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарного знання у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти : зб. наукових праць / за заг. ред. д.філос.н. Журби М.А. – Монреаль: СРМ «ASF», 2020. – 123 с.

У збірці здійснюється багатоаспектний аналіз трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному просторі з урахуванням специфіки й соціальної динаміки філософії, етики, естетики, мистецтва, психології, педагогіки, соціології, економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)
ББК60Я43

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

ПЕРЕДМОВА

Розроблена організаторами конференції концепція функціонального аналізу сучасної культури в інформаційному, віртуальному просторі з урахуванням української та світової специфіки і соціальної динаміки філософії, етики та естетики, теології, мистецтвознавства, культурології, психології, педагогіки, соціології, валеології, економіки, політики і права приєднувала увагу багатьох дослідників у вищезазначених галузях.

За увесь період проведення міжнародних науково-практичних конференцій із заявленої проблематики ми мали честь ознайомитися з працями близько 4300 науковців. Було надано 51 збірник наукових праць за матеріалами конференції.

Не можна не відмітити ще одну позитивну тенденцію, – за увесь період роботи конференції утворилася активна група науковців, що із року в рік приймають участь у наших наукових заходах, і нам, як організаторам, дуже приємно, що деякі з них стали нашим партнерами, друзями, а отже, ми можемо фіксувати їх наукове зростання: нові дослідження, публікації, захват викладацьких і докторських дисертацій. І нам, безперечно, дуже приємно відчувати свою причетність до ваших успіхів!

Ми звертаємося зі словами ширшої подяки до усіх, хто відгукнувся на ідею проведення конференції у цей непростий час, хто підтримав її надісланими матеріалами, готовністю до співпраці. Дякуємо вам за допомогу, слухні поради, широкій відгук, інтерес до заявленої проблематики! Сподіваємося, що дані досвід матиме продовження ще багато років.

Шановні колеги! Ми звертаємо вашу увагу на те, що робота нашої конференції відбувається на демократичних засадах, а отже кожний науковець має право висловити свою позицію з різноманітних питань, іноді досить гострих і дискусійних. І що позицію не завжди може подіяти релакційна колега.

Організатори конференції готові до розширення співробітництва з українськими та зарубіжними партнерами і запрошують керівників вищих навчальних закладів та їх структурних підрозділів, кафедр, факультетів для спільного продовження розпочатої роботи.

Головний редактор
Микола ГІС «Соборність»

М.А. Журба

особистості студента в сучасному інформаційному просторі є основою ефективного й оптимально організованого освітнього процесу.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язані з поглибленим вивченням особливостей, структури та розвитку самосвідомості у юнацькому віці як чинника формування особистості студента-медика та освітнього довкілля.

Література

1. Демчук О.А. «Я-концепція» як продукт розвитку самосвідомості особистості / О.А. Демчук // «Молодий вчений», – грудень, 2016 р. – № 12 (36). – С. 240-243.
2. Ставицька С.О. Теоретичне обґрунтування розвитку структури самосвідомості особистості / О.С. Ставицька, В.П. Кутішенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. – 2016. – Серія 12: Психологічні науки. Випуск 4 (49). – С. 140-147.

Головченко О.І.,
*асистент кафедри фармацевтичної, біологічної та токсикологічної хімії
фармацевтичного факультету Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця,*

Україна, м. Київ

ЕЛЕКТРОННИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС ЯК МОДУЛЬ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ

Актуальні виклики, які постають у сфері сучасних фармацевтичних послуг, зумовлюють доцільність пошуку й застосування нових підходів до підготовки майбутніх фахівців-фармацевтів у медичних / фармацевтичному закладах вищої освіти (М(Ф)ЗВО) в Україні. Так, у «Стратегії розвитку медичної освіти в Україні» (2019) [3] визначено пріоритетність досягнення цілей медичної реформи, метою якої є забезпечення громадян якісними послугами через високий рівень підготовки фахівців галузі охорони здоров'я [3, с.5]. З огляду це, професорсько-викладацькі колективи вітчизняних М(Ф)ЗВО творчо реагують на запити держави, суспільства та працедавців у своєму прагненні застосовувати різні інноваційні технології навчання дисциплін, серед яких хімічним відведено особливу роль. Наприклад, вивчення майбутніми фахівцями з вищою фармацевтичною освітою органічної хімії створює підґрунтя для здобуття практичних навичок, які допоможуть їм у майбутньому засвоїти методи стандартизації та контролю

якості лікарських препаратів, розкрити практичні аспекти органічної хімії, шляхів і методів використання її досягнень у фармацевтичній практиці [2].

Вважаємо, що дидактично обґрунтований та структурований зміст з навчання органічної хімії майбутніх магистрів фармації поєднує підходи із використанням повнотекстових навчальних матеріалів (навчальних підручників і посібників; методичних рекомендацій; збірків тестових завдань для самостійної роботи тощо) та інформації, що отримується у процесі використання технологій дистанційного навчання, зокрема електронного навчального курсу (ЕНК) «Органічна хімія».

Погоджуємося з вченими, які вважають, що під час конструювання змісту навчальної дисципліни в ЕНК засоби платформи MOODLE дають змогу забезпечити урахування інтересів і цілей основних стейкхолдерів освітнього процесу у ЗВО – викладачів і студентів [1, с.12]. При цьому забезпечується можливість щодо: вільного вибору навчальних модулів дисципліни; створення продуктивного освітнього поля, вияву креативності, активності, самостійності студентів; дотримання послідовності викладу змісту навчальної дисципліни відповідно до наукової й методичної логіки її сирійняття студентом; обліку ситуативних моментів, використання суб'єктивного досвіду студентів [1, с.13].

Досвід практичного застосування ЕНК як модулю системи дистанційної освіти у навчанні студентів органічної хімії накопичено у Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця (НМУ). Так, ЕНК «Органічна хімія», який створено для студентів другого курсу фармацевтичного факультету у науково-освітній інформаційній системі NEURON на платформі MOODLE, представляє собою комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг для організації індивідуальної та групової самостійної роботи з навчальної дисципліни, теоретичною й практичною основою для якої є лекції та практичні завдання. Для оцінювання / самооцінювання навчальних досягнень студентів до структури цього ЕНК включено перелік питань до екзамену.

Особливістю ЕНК «Органічна хімія» НМУ є те, що він містить методично виважену добірку веб-кейсів (ситуаційних завдань) з органічної хімії (автор-розробник – Головченко О.І.), які передбачають активну участь студента у виконанні навчальних завдань, ідентичних або максимально наближених до тих, які вони будуть виконувати поза межами університетської аудиторії у реальному професійному житті.

Література

1. Бюбрицька В.І., Процька С.М. Організаційно-педагогічні умови використання електронних навчальних курсів в освітньому процесі закладів вищої освіти України. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друж», № 15 (2019), с. 9-18.

2. Ніженковська, І.В., Головченко, О.І. Органічна хімія: Слабус навч. дисц. підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр фармації» спец. 226 «Фармація, промислова фармація». 2019. Київ: НМУ імені О.О. Богомольця. 13 с.

3. Стратегія розвитку медичної освіти в Україні. МОЗ України, 2019. Офіційний веб-сайт МОЗ України. URL: <https://moz.gov.ua/strategija-rozvitku-medichnoi-osviti>

Григор'єва В.А.,

аспірант кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти, ДВНЗ «Донецький державний педагогічний університет»,

Україна, м. Слов'янськ

ПРОЄКТНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

У сучасному світі якість підготовки інженерних кадрів є одним із ключових факторів конкурентоспроможності будь-якої держави. Глобалізація світової економіки висуває до підготовки фахівців технічних спеціальностей усе більше вимог. Сьогодні на ринку праці потрібні професіонали, які мають високий рівень професійних знань, володіють широким спектром компетентностей, здатні швидко адаптуватися до постійно мінливих зовнішніх умов, готові вирішувати складні міждисциплінарні завдання.

Союз німецьких інженерів (нім. Verein Deutscher Ingenieure) наголошує, що важливою складовою інженерної освіти є міжпредметні і нетехнічні курси, які формують у студентів комунікативні й управлінські навички, знайомлять їх із законами міжособистісного спілкування, соціальної поведінки в колективі [1, с.138].

Одним із способів формування у майбутніх інженерів як професійних якостей, так і усе більш важливих та необхідних на сьогодні «додаткових» якостей є проєктна робота. Саме тому цій формі навчальної діяльності в технічних університетах Німеччини приділяється особлива увага.

Проєкт – це спільна робота студентів у невеликих групах над інженерними завданнями. Під час таких занять відбувається розробка необхідних способів, матеріалів, проєктів, які дозволяють вирішити окреслені проблеми [1, с.138]. Метою проєктного навчання є підготовка студентів до типових для їх майбутньої професії методів роботи та сприяння творчості та ініціативності в контексті командної роботи над завданнями, наблизженими до реальних на виробництві [3].

До навчальних планів закладів вищої освіти проєкт вноситься, як окремий модуль. Так, бакалаврською програмою підготовки фахівців із

будівництва в Технічному університеті Берліна передбачено обов'язковий модуль «Базовий проєкт – будівництво».

У цьому модулі студенти знайомляться із завданнями будівельної практики з урахуванням мультидисциплінарного й цілісного підходів. Основною метою цього кваліфікаційного випробування є застосування отриманих під час навчання знань у багатопрофільній проєктувальній команді, а також спільне вивчення й апробація навичок спілкування, роботи в колективі та технік презентації. На основі конкретного плану будівельних робіт та будівельних проєктів студенти отримують можливість ознайомитись із діяльністю тих працівників, які беруть участь у будівництві, а саме: їхніми завданнями і формами організації; розподілом компетенцій у прийнятті рішень та відповідальності за них; взаємозв'язком між проєктуванням, виконанням проєкту й експлуатацією будівель та природних систем; технічними, соціальними, економічними, правовими, фінансовими та гендерними аспектами будівництва, а також іншими фаховими дисциплінами.

Базовий проєкт – це спільний захід двох кафедр: кафедри будівництва під керівництвом кафедри проєктування та конструювання (композитні конструкції). Залежно від тематики проєктів, яка щорічно змінюється, у проєкт можуть бути інтегровані кафедри з предметних галузей інших інститутів чи факультетів. Темі оголошуються на початку семестру та самостійно опрацьовуються в групах. Робота над проєктом здійснюється за підтримки професорів і працівників підприємств, які беруть участь у цьому проєкті. Базовий проєкт складається із навчальних занять, що тривають протягом семестру, і є своєрідними рамками проєкту. Зміст цього модулю, окрім іншого, містить: ознайомлення з проєктом (завдання, строки виконання тощо); основи управління проєктом; спілкування під час роботи над проєктом (способи спілкування під час спільної роботи). За потреби можуть бути організовані екскурсії. Фактична робота над проєктом відбувається в групах, розміри яких залежать від обсягу завдань. Необхідно умовою їх успішного виконання є встановлення взаємозв'язку як у групі, яка працює над певною частиною проєкту, так і між групами. Для спілкування, тобто для обміну інформацією (електронною поштою або іншими письмовими документами), надається робоче приміщення з необхідним технічним обладнанням. Результати проєктної роботи студенти представляють на заключному презентаційному заході та подають їх у вигляді рефератів [2]. Проєктні роботи передбачені також і магістерськими програмами.

Отже, під час виконання проєкту не лише поєднуються професійні знання й уміння створювати інженерний продукт, а й формуються особистісні й міжособистісні компетентності: комунікації, лідерства, відповідальності за результати, інженерної етики тощо. Під час такої форми навчальної діяльності студенти вчаться працювати в команді, аналізувати складні інженерні проблеми, виробляти спільні рішення, а також представляти результати роботи.